

Mgr Agnieszka Długosz-Pysz
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa

Temat: Zachowania informacyjne użytkowników spuścizn archiwalnych

Natalya Godbold – spuścizny archiwalne – użytkownicy materiałów archiwalnych – zachowania informacyjne

STRESZCZENIE

Przedmiotem pracy są zachowania informacyjne użytkowników spuścizn archiwalnych. Celem podjętych badań było rozpoznanie i wyjaśnienie z perspektywy informatologii przebiegu kwerendy archiwalnej w spuściznach archiwalnych.

Praca składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów oraz wniosków końcowych. W teoretycznej części rozprawy scharakteryzowano spuścizny jako źródła informacji, dokonano przeglądu funkcjonujących w literaturze przedmiotu typologii rzeczywistych i potencjalnych użytkowników materiałów archiwalnych i spuścizn oraz omówiono badania empiryczne i studia teoretyczne nad zachowaniami informacyjnym użytkowników materiałów archiwalnych i spuścizn. Następnie przybliżono koncepcje i teorie informatologiczne dotyczące zachowań informacyjnych człowieka, które uznano za istotne z punktu widzenia realizowanego projektu badawczego. Jako podstawę teoretyczną do zaprojektowania badań własnych wybrano model zachowań informacyjnych Natalyi Godbold. Ze względu na specyfikę przedmiotu badań model ten został poddany modyfikacji. Adaptując model Godbold do badań zachowań informacyjnych użytkowników spuścizn archiwalnych, odwołano się do ustaleń poczynionych w teoretycznej części rozprawy oraz do prac z zakresu metodologii historii.

Badania własne przeprowadzono przy zastosowaniu podejścia jakościowego, zgodnie z paradygmatem interpretatywnym, na próbie dobranej celowo. Opracowując adekwatny do przedmiotu badań sposób postępowania, czyli konstruując narzędzia, wybierając techniki gromadzenia i analizy danych oraz formę prezentacji wyników, opierano się przede wszystkim na ustaleniach metodologii teorii ugruntowanej, etnograficznej tradycji metodologicznej, a także koncepcji *sense-making* Brendy Dervin. Materiał empiryczny został zgromadzony za pomocą bezpośrednich i indywidualnych wywiadów jawnych i częściowo ustrukturyzowanych. Do analizy uzyskanych danych wykorzystano technikę jakościowej analizy treści.

Praca stanowi przede wszystkim nową, oryginalną propozycję teoretycznego i metodologicznego podejścia do badań zachowań informacyjnych użytkowników spuścizn archiwalnych. Po pierwsze, w wyniku przeprowadzonych badań rozpoznano różne warianty przebiegu kwerendy archiwalnej w spuściznach wraz z ich uwarunkowaniami. Po drugie, dokonano interpretacji (wyjaśnienia) zachowań użytkowników spuścizn archiwalnych w świetle modelu zachowań informacyjnych Godbold. Adresatami zaprezentowanych wyników mogą być zarówno informatolodzy zainteresowani problematyką zachowań informacyjnych człowieka, jak i praktycy, tzn. pracownicy instytucji posiadających w swym zasobie spuścizny archiwalne. Pozyskana wiedza może zostać wykorzystana do poprawy jakości usług archiwów i bibliotek w zakresie informacji archiwalnej oraz organizacji dostępu do materiałów archiwalnych powstałych w toku życia i działalności osób fizycznych.